

akik félreismerhetetlen tehetséget tanusítanak munkájuk közben. Valamennyi azonban azt tanusítja majd, hogy a természeti ismereteket lehetőleg minden adandó alkalommal így lehet eredményesen tanítani.

Lakatos Lajos.

Petiék Mikulása

Gyermekkomédia egy felvonásban

Irta: **Farkas Antal**

SZEMÉLYEK:

Mikulás apó

Peti

Pista

Miska

Mariska

Erzsike

Történik: Mikulás-nap estéjén.

Színhely: Gyermekszoba közepén bejárattal. Asztal könyvekkel, táskákkal, székekkel. Ágyak. Ablak.

I. JELENET.

Pista és Peti az országuton felöltözötten heverésznek.

Pista: Hát aztán?

Peti: Aztán azt kérdi tőlem a tanító bácsi, hogy három meg négy mennyi?

Pista: No, mennyi?

Peti: Ha kíváncsi vagy rá, kérdezzed meg a tanító bácsitól.

Pista: Te nem tudod?

Peti: Tán te tudod?

Pista: Meghiszem azt! *(Az ujjain számolgatja, aztán diadalmasan kivágja.)* Hét, te csacsi!

Peti: Jó is volna! Mondtam én neki nyolcat is, mégis le-szamarazott.

Pista: Csak? Mást nem mondott?

Peti: Meg még azt is mondta, hogy én vagyok az osztály legnagyobb tökfejűje. Ugy látszik, rólad most megfeledezett.

Pista: Dehogyan! Haragszik rám, tudod.

Peti: Miért?

Pista: Mert megbuktatott.

Peti: Engem is, de én nem haragszom rá ilyen semmiségért. Utóvégre gyerekjáték az egész. *(Valami eszébe jut.)* Te, megcsináltam már én a házföladatomat?

Pista: Talán akkor, amikor én.

Peti: Te mikor csináltad meg?

Pista: Még tavaly.

Peti: Nyavalyás! Majd szorulsz te!

Pista: Én? Úgyan kitől?

Peti: Attól, akitől én. Gyere, dolgozzunk! *(Keserves nyugtózkodás után az asztalnál helyetfoglalnak, ásitoznak.)*

Pista: Mondhatom, unalmas valami ez az egész.

Peti (tenyérbre hajtott fejjel): Magam is annak tartom. Hát nem jobb az a nagy vakáció?

Pista: Az volna, ha nagyobb lenne. Te, ma délben mért bögött úgy Szabó Jóska? Hallottad?

Peti: Majd belesiketültem. Azért bögött, mert a kedves szülei kinozták.

Pista: De kegyetlenek! Aztán miért? Jólesett nekik ez a bögés?

Peti: Az nem olyan biztos, de az már egészen biztos, hogy Szabó Jóskának nem esett jól. Pedig nem is csinált semmit, csak a Bodrijukat egy kicsit fölakasztotta. Persze, csak úgy tréfából.

Pista: Igen, de a Bodri egész komolyan vette. A kedves szülők is és elnápárgolták Jóskát.

Peti: Ezt meg Jóska vette komolyan. Jaj, csináljuk hát ezt a borzasztó házidolgozatot . . . Hej, unalmas is ez a szorgalomnak! Mennyivel jobb az az áldott vakáció! *(Mintha törnék a fejüket.)*

Pista (valami észébe jutott): Te, mért kinozzuk itt magunkat? Ezt holnap is megtehetjük. Valakitől úgy hallottam, hogy holnap vasárnap.

Peti: Hát tegnap péntek volt?

Pista: Azt nem tudom, de ma szombat van, fogadjunk!

Peti: Olyanformán van. Akkor holnap vasárnap lesz.

Pista: Akármi lesz, de iskola nem lesz és ez a fő. Így ma házidolgozat sem lesz. Majd holnap lesz. Gyere, játsszunk valamit! *(Fölugornak az asztaltól.)* Lovazzunk! Én leszek a kocsis, aztán majd hajtalak.

Peti: Helyes. Te leszel a ló, én meg a kocsis.

Pista: Én nem leszek ló. Inkább nem játszom.

Peti: Nem is lehetsz ló, mert te számár vagy.

Pista: Jobban tudja a tanító bácsi, hogy ki a számár.

Peti (méregbegurul): Mit? Te szamarazol engem? Te?!

Pista: Nem én, hanem a tanító bácsi!

Peti: Vigyázz, mert megkeserülöd!

Pista: Félek is én tőled!

Peti: Hát akkor gyere ide, ha mersz! *(A támadás elől hol egyik, hol másik elugrik. Kergetőznek az asztal körül. Fölborítják a székeket. Lárma.)*

II. JELENET

Erzsike, Mariska belépnek, a véletlenül egymásba kapaszkodott Peti és Pista szétugranak.

Mariska: Hát ti mit csináltok ilyen szorgalmasan? Tanultok?

Erzsike: Ha így tanultok, belekopaszodtok, mert kitéptek egymás haját.

Peti és Pista (a visszaborogotott székekre ülnek és lapozgatnak az írkában, könyvben).

Pista: A házidolgozatot csináljuk holnapra. A tiétek készen van már?

Mariska: A házidolgozatot holnapra? (*Erzsikéhez.*) Nézd, ezek azt se tudják, hogy holnap vasárnap.

Erzsike: Boldogok az együgyűek! . . .

Peti: De nagyra vagy vele, hogy te még nem ismételtél!

Erzsike: Leckét igen, de osztályt még nem.

Peti: Haragudnék csak rád is a tanító bácsi!

Erzsike: Rád már akkor megharagudott, mikor beirattak az iskolába. A nevedet kérdezte tőled, aztán te így feleltél (*utánozza*): Hát még azt se tudja? Mégis maga akar engem tanítani?

Peti: Nem én voltam: a Pista volt.

Pista: Tőlem ugyan nem kérdezték a te nevedet.

Peti: Vigyázz! Tudod, mit mond a hányadik parancsolat is?

Pista: Azt se tudod, fogadjunk!

Mariska: Csönd! Ha civakodtok, akkor Mikulás apótól nem kaptok semmit.

Pista: Miért ne kapnánk?

Peti: Talán ő is haragszik ránk?

Mariska: Mindenkire, aki rossz, lusta, szófogadatlan gyerek!

Erzsike: Aki nem tudja a leckéjét, aki nemesak a tanítóját, de jó szüleit is szomorítja.

Pista (gunyosan): Persze, titeket szeret, ugye?

Peti (szintugy): Nektek kosárszámra hozná az ajándékot, ugye?

Mariska: Ha nem is kosárszámra, de valamit mégis csak hoz, meglássátok. Még minden évben hozott. Hát ti mit kaptok tőle?

Peti: Azt, amit tavaly.

Pista: Te tavaly se kaptál, ne hencegj.

Peti: No, kaptál te, mert betörted az ablakot.

Pista: Ezért már az idén nem kapok.

Peti: Hátha így akarják eszedbe juttatni a tavalyi Mikulást. (*Kopogtatás.*) Bujj be!

III. JELENET.

Előbbiek. Miska beszerénykedik.

Miska: Jó estét kívánok!

Peti: Szervusz, komám!

Pista: Szervusz, Miska!

Mariska, Erzsike: Aggy-Isten, Miska!

Miska (a fiukhoz): Mért hivattatok?

Peti (a lányok felé int): Majd megmondjuk.

Mariska: Ha mi elmegyünk, ugy-e?

Erzsike: Persze, mi nem tudjuk, hogy Miskával akarjátok a dolgozatot megcsináltatni. Dehogyan is tudjuk!

Mariska: Sőt egyebet is tudunk.

Erzsike: Azt is, hogy ígérték neki fűt-fát, aztán a végén megfenyegetitek, hogy beáruljátok a tanító urnak, ha kinyitja a száját. Gyere, Mariska, menjünk vacsorázni! Ezek jóllaknak a Miska szájával is. *(Elmennek.)*

IV. JELENET.

Előbbiek, a lányok nélkül.

Peti: Nézd már, hogy henecegnak ezek a híresek! De biztosra veszik a Mikulásukat, pedig . . . *(Hirtelen Miskához.)* Te kapsz-e valamit Mikulás bácsitól, Miska komám?

Miska: Nem kapok, de nem is várok. Az én szegény édesapám most munka nélkül van.

Pista: Még sohase volt nálatok a Mikulás?

Miska: Nem emlékszem, mi mindig szegények voltunk.

Peti: Tudod mit? Csináld meg a mi házidolgozatunkat, akkor majd neked adunk abból, amit mi Mikulás apótól kapunk. Jó?

Miska: Megcsinálom én barátságából is.

Peti: Ugy is jó lesz. De holnap itt legyen!

Miska: Jól van. Jójeakát! *(El.)*

V. JELENET.

Peti és Pista magukra maradnak.

Pista: No, a házidolgozattal már készen volnánk. Játsszunk tovább?

Peti: Várj csak! Valami eszembe jutott. Ez is játék.

Pista: Mondjad, no!

Peti: Tudod, hogyan juthatnánk mi is valami Mikuláshoz? Észrevetted, ugy-e, hogy ezek a lányok milyen nagyra vannak vele, hogy nekik a Mikulás megint hoz valamit?

Pista: Bár becsapódnának!

Peti: Rajtunk áll.

Pista: Hogy-hogy?

Peti: Én észrevettem, hogy a papájuk már megvette az ajándékokat, amiket reggel majd az ablakukba csempésznek. Két dobozban ott van a kamraablakukban. A kamraablak most is nyitva van. Ha sötétedik, én ki tudnám esenni a kamraablakból azt a két dobozt és ez lenne a mi Mikulásunk. Mit szólsz hozzá?

Pista: Nagyszerű! Az egyiket Miskának adnánk.

Peti: Megbolondultál? Nem elég, hogy Miskának már ígértünk? Még majd elkapatjuk. *(Kinéz.)* Az udvari lámpát még nem gyújtották meg. Ütött a cselekvés órája! Én kisurranok, te várj itt. Mintha idebent tanulatnánk. *(Hangosan.)* Mondd föl nekem az egyszeregyet! Aztán sorolj föl tőmondatokat! *(Kioson.)*

Pista (egyedül, irkálapról hangosan fújja az egyszeregyet.)

Megunja, aztán tömondatokat szaval): A kutya ugat, a macska nyávog. Peti szófogadó. Peti derék. Peti kitünő. Peti dicséretes.

Peti (besurran két dobozzal).

Pista (folytatja): Peti éljen! (*Fölugrik az asztaltól.*) Mutasd, miket kaptunk Mikulásra?

Peti (izgalommal): Jaj, majd rajtacsiptek! Mintha megláttak volna . . .

Pista: Csak képzelődés. Mutasd már, mit hozott nekünk a Mikulás? (*A dobozokba belepislan.*) Hajas baba . . . Hajas baba . . . (*Ledobja az asztalra kiábrándultan.*) Süsd meg! Hát ez lesz a mi Mikulásunk?

Peti: Nem. Ez a Miskáé lesz.

Pista: És a mienk?

Peti: A két doboz meg az, hogy a lányok nem kapnak semmit!

Pista (megvígasztalódk): Ez is valami.

(*Már egészen besötétedett.*)

Peti: Tudod, mit; Bujjunk az ágyba! Tegyük úgy, mintha jó gyerekek volnánk: aludjunk.

Pista: Vacsora nélkül? Mért csináljunk ilyen bolondot?

Peti: Hátha csakugyan erre jár a Mikulás és nekünk is hoz valamit.

Pista: Szóval becsapjuk az öreget?

Peti: Legalább is megpróbáljuk. (*Kivül csöngetyüsző. Fölugrik, kiles. Visszaugrik.*) Becsületesre, Mikulás apó jár a házban! Gyorsan az ágyba! Aludjunk. (*Agybabujnak, magukra rántják a takarót, hangosan horkolnak.*)

VI. JELENET.

Előbbiek, Mikulás apó a szokásos jelmezben, hátán kosárral, kezében virgáccsal belép. Beléptekor világosság támad a szobában.

Mikulás: Jó estét! No, hol vagytok gyerekek? Mit csináltok?

Peti (az ágyból, iskolás, elgyűztött köszöntéssel): Is-ten hoz-ta! Már alszunk, jók vagyunk, Mikulás bácsi! (*Tovább horkol leselkedő szemmel.*)

Pista (szintugy): Nem is vacsoráztunk; mindig tanultunk, Mikulás bácsi.

Mikulás: Nagyon derék, ha igaz. De ne aludjatok hát!

Peti, Pista (kiugranak az ágyból): Parancsoljon, Mikulás bácsi! Nekünk is hozni tetszett valamit?

Mikulás: Mindenkinek az érdeme szerint. Azt mondjátok meg, hol lakik ebben a házban az a Kovács Miska?

Peti: Az a jó tanuló?

Mikulás: Az, az!

Peti (Pistára mutat): Ő a Kovács Miska.

Mikulás: Igen? Mert én Kovács Miskának is hoztam ám valamit!

Peti: Nekem is, Mikulás bácsi?

Mikulás (Pistára mutat): Annyit, mint ennek a Kovács Miskának, ni!

Peti: Mariskának meg Erzsikének is?

Mikulás: Hogyne! Ezeket a hajas babákat, e! *(Az asztalon heverő dobozokat a kosarába rakja.)*

Peti, Pista (megriadva hátrálnak).

Peti: Mi nem kérünk semmit, Mikulás bácsi!

Mikulás: Tudom, de én mégis hoztam nektek is, kedves gyermekek!

Peti (Pistával együtt közelebb bátorkodik): Mi is jó gyermekek voltunk, Mikulás bácsi.

Mikulás: Tudom, hiszen ti is megkapjátok a magatokét, amit érdemeltetek. Nesztek! *(Hirtelenében virgácsolja őket.)*

Pista, Peti (jajgatva bujnak az ágy alá).

Peti: Ez tévedés! Ezt kikérem magamnak!

Pista: Ez nem illik! De nem is szokás.

Peti: Valóságos gorombaság!

Mikulás: Igy legalább nem felejtitek el, hogy az idén nálatok is járt a Mikulás. *(Eltűnik.)*

Peti, Pista (a sötétben kibujnak az ágy alól).

Pista (vakargatja a virgács helyét): Te, Peti, ennek a Mikulásnak ugyanolyan hangja volt, mint a Mariskáék édesapjának...

Peti (színtugy): Nekem is olyan ismerős volt a kezejárása... No, de most hogy felezzük ezt meg Kovács Miskával?! . . .

(Függöny.)

Volt, van és lesz!

Csodálatos csillag
 Vagy Te ősi földünk:
 Minden porszemekben
 Ezerévet őrzünk.
 Vihart álló öre
 Te voltál keletnek,
 Csillogó keresztnek —
 És álnokul mégis
 Kerésztre szegeztek,
 Félig eltemettek . .
 Véres vergődéssel
 Fqész világ nézte, —
 Nem haltál meg mégze!
 Mert volt, van és lesz is
 Igazság az Égbé!
 Móra László.